
FACTSHEET MOBIEL BREKEN

Inleiding

Sinds 1 maart 2004 is het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval van kracht. Aanleiding voor het opstellen van dit Besluit was dat er steeds meer mobiele brekers worden ingezet terwijl er geen specifieke wettelijke regels waren. Omdat onderdelen van het besluit niet duidelijk zijn heeft een aantal toezichthoudende instanties, waaronder SRE, DMB en LOM, besloten deze factsheet op te stellen als ondersteuning bij de uitvoering en om richting te geven aan de wijze van toezichthouden. Het factsheet bespreekt eerst de inhoud van het Besluit en de Toelichting. In bijlage 1 gaan we in op enkele praktijkaspecten (wie is verantwoordelijk, toezicht, beslisboom overtreding/sanctie). Als tweede bijlage hebben we een voorbeeldbrief 'reactie gemeente op melding' opgenomen.

Inhoud van het Besluit

Het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval is van toepassing wanneer met een mobiele breker gedurende ten hoogste 3 maanden puin wordt gebroken. Het is niet van toepassing als het mobiel breken plaatsvindt in een inrichting waarvoor voor het mobiele breken een Wm-vergunning is afgegeven. Degene die het voornemen heeft om met een mobiele puinbreker puin te bewerken moet dit ten minste 15 werkdagen vóór de start van de activiteiten melden bij de gemeente waar de werkzaamheden plaats zullen vinden. In artikel 4 staat welke gegevens de melding moet bevatten.

Verder verbiedt het Besluit het zowel het aanvoeren als het bewerken van puin van buiten de breeklocatie (zie ook de Nota van toelichting (par. 1.2, 1.6 en artikelsgewijs, p. 24)

De Bijlage bij het Besluit

De Bijlage bij het Besluit geeft voorschriften ter voorkoming van overlast, milieuverontreiniging en onveilige situaties door het werken met een mobiele puinbreker. Daarnaast bevat het nazorgbepalingen en meet- en registratieverplichtingen om de controleerbaarheid op de aanvoer van puin te vergroten.

Wat te doen na ontvangst van een melding

Ten eerste: om adequaat toezicht te kunnen houden bij het breken met een puinbreker is het zaak om goed af te stemmen met de afdeling bouw- en woningtoezicht. Is er een sloopvergunning verleend? Hoeveel kubieke meter sloopafval wordt er verwacht? Klopt deze hoeveelheid met de hoeveelheid puin in de melding?

De legeskosten voor een sloopvergunning zijn namelijk gerelateerd aan de hoeveelheid vrijkomend materiaal. Indien de gegevens in de melding en de sloopvergunning van elkaar afwijken kán het zijn dat de opdrachtgever de legeskosten probeert te drukken, óf dat er puin aangevoerd gaat worden. Te hanteren vuistregel: een kubieke meter granulaat weegt ongeveer 1,5 ton.

Ten tweede is het verstandig om de ontvangst van de melding schriftelijk te bevestigen en in de brief te wijzen op:

- de 15 werkdagenregeling;
- de 2 werkdagenregeling;
- de speerpunten.

Een voorbeeldbrief is als bijlage aan deze factsheet toegevoegd.

Ten derde moet de melding gepubliceerd worden in een huis-aan-huisblad om omwonenden in kennis te stellen van de voorgenomen activiteit. Het bewerken van bouw- en sloopafval is een potentiële bron van (geluid)hinder en klachten. Daarom moet in de melding ook worden aangegeven wat het bronvermogen is van de installatie (inclusief alle met de breker verband houdende activiteiten). Mocht op voorhand blijken dat de voorgenomen activiteit niet kan voldoen aan de geluidsnormen, dan is het zinvol om in overleg met het bedrijf afspraken te maken. Zo kan men besluiten om de activiteit niet plaats te laten vinden, een andere locatie op het sloopterrein te kiezen of met puin/granulaat een geluidswal te creëren.

Toezicht

Het is zinvol om bij sloopwerken regelmatig te kijken óf er een puinbreker wordt ingezet. Vooral wanneer kleine hoeveelheden lokaal worden gebroken is goed toezicht vereist. Dit vergroot de pakkans op het breken zonder melding en er gaat een preventieve werking van uit. Ook is het aan te bevelen om bij elke sloopvergunning na te vragen of het vrijkomende puin mobiel zal worden gebroken en zo ja, hoeveel van het geproduceerde granulaat naar verwachting ter plaatse zal worden toegepast en binnen welk tijdsbestek. Dit voorkomt onduidelijkheid, onveilige situaties en langdurige opslag van recyclinggranulaten nadat mobiel gebroken is. Bij het ontvangen van een melding bestaat er voor het bevoegde gezag de mogelijkheid om ter plaatse een inventarisatie uit te voeren. Hierbij kan een inschatting worden gemaakt van de hoeveelheid afval, de steensoorten en de kleuren ervan. Zo wordt het gemakkelijker om achteraf te constateren of er materialen zijn aangevoerd.

De gemeente Eindhoven bijvoorbeeld onderscheid de volgende speerpunten:

- meldingsverplichtingen;
- verbod op de aanvoer van puin van elders;
- meet-, weeg- en registratieverplichtingen;
- overschrijding geluidsnorm en klachten daarover;
- stofhinder en het ontbreken van voorzieningen;
- verwijdering van alle 'sporen' binnen 5 dagen na het beëindigen van het mobiel breken;
- nazorgbepalingen.

Overtredingen op bovenstaande punten gelden op basis van de handhavingstrategie als categorie I overtredingen.

Wie is verantwoordelijk?

Hiervoor is van belang wie het in zijn macht heeft de overtreding op te heffen. Zo kan het voorkomen dat een sloopbedrijf een ander bedrijf inhuurt voor het breken. Op dat moment zijn er twee partijen aan het werk. Indien blijkt dat de afzetting van de sloop- en breeklocatie niet goed is geregeld, dient de opdrachtgever hierop te worden aangesproken. Dit geldt ook als er klachten over stofhinder zijn en de opdrachtgever geen watervoorziening heeft gerealiseerd.

Het bedrijf dat feitelijk breekt is in elk geval verantwoordelijk voor het doen van een melding, het hebben van een weegvoorziening en van een sprinklerinstallatie op de puinbreker.

Soms zijn meerdere partijen verantwoordelijk voor een overtreding.

Elke partij die puin aanvoert is in overtreding (verbod op aanvoeren van puin van elders), maar ook het bedrijf dat vervolgens het aangevoerde puin breekt is in overtreding (verbod op bewerken van aangevoerd puin).

Handhaving

Volgens de Nota van toelichting behorende bij het Besluit is, vanwege de tijdelijke aard van de activiteit, strafrechtelijke handhaving de meest voor de hand liggende methode.

In de praktijk blijkt dat bestuurlijke handhaving ook een goede (preventief werkende) optie is wanneer bij een mobiele breker puin van elders wordt aangevoerd. In dat geval kan men de handhavingbeschikking verbinden aan het bedrijf dat het strafbare feit heeft begaan, ook als dit bedrijf gevestigd is buiten de gemeente waar wordt gebroken. Het is dan wel belangrijk om in de beschikking op te nemen dat er een verbeuring zal plaatsvinden, indien een strijdigheid optreedt binnen de gemeente die de last onder dwangsom oplegt. Daarnaast is deze beschikking bruikbaar voor toekomstige strijdige activiteiten en, in mindere mate, voor een specifieke locatie.

Last onder dwangsom

Het niet juist melden en het gebroken materiaal niet juist en betrouwbaar wegen, maken het voor het bevoegd gezag onmogelijk om adequaat toezicht te houden. Bij de hoogte van de dwangsom weegt het economische belang van de betrokken bedrijven zwaar mee.

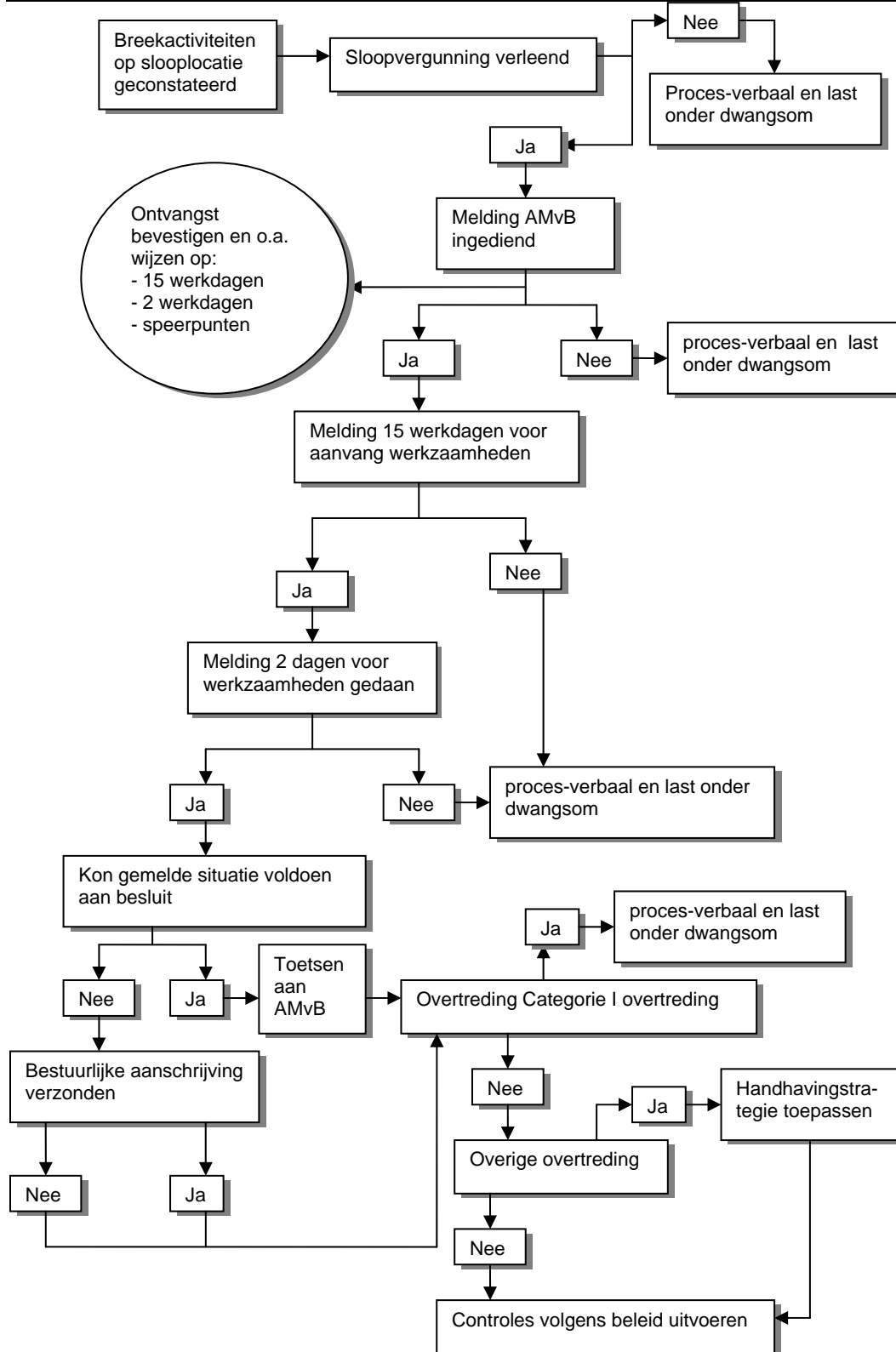
Uitgaande van een ruwe marge van 10 euro per ton (zoals aangegeven in bijlage 1) en een minimale projectgrootte van 2000 ton, is een totaalbedrag van 20.000 euro per keer dat een strijdigheid wordt aangetroffen reëel. Om niet na iedere verbeuring opnieuw een dwangsombeschikking op te hoeven stellen is het maximaal te verbeuren bedrag op 200.000 euro gesteld.

Overtreding	Te verbeuren per dag	Maximaal te verbeuren
Breken zonder melding	20.000,-	200.000,-
Geen melding 2 dagen voor aanvang	10.000,-	100.000,-
Aanvoer puin	20.000,-	200.000,-
Bewerken aangevoerd puin	20.000,-	200.000,-
Ontbreken weegvoorziening aan breker	20.000,-	200.000,-
Afvoer granulaat ná activiteit	5.000,-	100.000,-

Enkele voorbeelden van bedragen die de gemeente Eindhoven inmiddels toepast.

Strafrechtelijke handhaving

Naast bestuurlijke is ook strafrechtelijke handhaving noodzakelijk. Het confronteert de overtreder sneller met de gevolgen van zijn nalatigheid. Geadviseerd wordt bij het toepassen van strafrecht altijd in overleg te treden met het openbaar ministerie om tot een juiste aanpak te komen. De wettelijke grondslag voor het opmaken van het proces-verbaal ligt in artikel 10.52 van de Wet milieubeheer.

Colofon Opgesteld door: W. Nellen, Milieudienst Regio Eindhoven email: w.nellen@milieudienst.sre.nl
 Met dank aan:

- F. Emmerik, SEPH Brabant Zuid- Oost, email: f.emmerik@milieudienst.sre.nl
- E. Vervenne, Dienst Milieu en Bouwtoezicht email: Mobielbreken@dmb.amsterdam.nl;
- O. Hegeman, Landelijk Overleg Milieuhandhaving, email: ohegeman@lomsecretariaat.nl.

Bijlage 1 Achtergrondinformatie

Recyclingbranche

Zoals aangegeven is het Besluit bedoeld om het bewerken van bouw- en sloopafval met een puinbreker op een slooplocatie te reguleren. Afhankelijk van de situatie kan het bewerken van bouw- en sloopafval op locatie goedkoper zijn dan de afvoer naar een permanent opgestelde breker. Het scheelt namelijk in transportkosten en een mobiele breker hoeft aan minder strenge eisen te voldoen dan een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer; het is immers een tijdelijke activiteit.

Menggranulaat of recyclinggranulaat is het meest voorkomende soort granulaat. Het wordt meestal met de handelsmaat 0/31,5 mm geleverd. Het moet ten minste 45% betongranulaat bevatten (Standaard RAW Bepalingen) en voor het overige uit andere steensoorten. Dit materiaal vindt brede toepassing in funderingslagen. Het heeft ideale eigenschappen voor de beoogde toepassing in funderingen en bevordert materiaalhergebruik. Vanwege de kosten van certificering en de te leveren hoeveelheden, zijn veruit de meeste mobiele puinbrekers alleen gecertificeerd voor menggranulaat voor de wegenbouw. Het certificaat omvat zowel civieltechnische als milieuhygiënische kwaliteit (Bouwstoffenbesluit). Voor de niet gecertificeerde producten is men aangewezen op andere bewijsmiddelen (partijkeuring). Andere producten die met een mobiele breker worden geproduceerd zijn betongranulaat en asfaltgranulaat.

De prijzen verschillen door marktwerking per regio en per periode. Doorgaans is een "verschil" in aanbodprijs en afzetprijs van ongeveer 10 euro per ton benodigd om de kosten te kunnen dekken van bewerking door een reguliere breker, inclusief de kosten van transport, gebruik shovel, personeel, afschrijving puinbreker, etc.

Of het rendabel is om een mobiele breker in te zetten hangt uiteraard af van de te realiseren marge en de kosten (aan- en afvoer materieel, kwaliteitskosten, etc.). Veelal zijn kleinere brekers economisch makkelijker inzetbaar op kleine projecten. Daardoor worden wel projecten tot kleiner dan 500 ton mobiel gebroken. Uitgaande van een gemiddelde reguliere breker is inzet pas boven 2.000 ton zinvol. Het kan voorkomen, bijvoorbeeld bij stadsvernieuwingprojecten, dat er uitsluitend metselwerk vrijkomt uit het te slopen werk. Dan is het voor veel bedrijven noodzakelijk om betonpuin aan te voeren om er gecertificeerd granulaat aan over te houden. Ook is het winstgevend om, indien in een werk ruim voldoende beton aanwezig is, metselwerkpuin aan te voeren vanaf een slooplocatie uit de omgeving om zo de doorzet te vergroten. Deze handelingen leiden echter tot concurrentievervalsing en zijn op grond van het Besluit verboden.

Bouwstoffenbesluit / Besluit bodemkwaliteit

Vrijwel alle bedrijven die puin breken zijn gecertificeerd. De certificering is verbonden aan het bedrijf dat de breekactiviteiten uitvoert, de installaties en de productsoort. Wijziging van installatie kan een ander product geven en moet leiden tot aanpassing van het certificaat dan wel het kwaliteitssysteem.

Bij het beoordelen van een melding is het handig om een kopie van een projectacceptatieformulier te vragen. Uit een dergelijk formulier kunnen onder andere de volgende gegevens gehaald worden;

- de rolverdeling bij het breken (acceptatiebreken/ regiebreken met of zonder certificaat);
- opdrachtgever breekwerkzaamheden;
- herkomst en aard te breken materiaal;
- zorgvuldigheid met betrekking tot verontreinigingen (hout/ pvc/ gips etc.);
- zorgvuldigheid met betrekking tot gevaarlijke stoffen (industriële panden);
- zorgvuldigheid met betrekking tot asbest.

Er wordt onderscheid gemaakt in acceptatiebrekers en regiebrekers. Een acceptatiebreker accepteert het puin om het daarna ter plaatse te breken en zelf gecertificeerd uit te geven. De breker is verantwoordelijk en zal dus eisen moeten stellen aan het ingangsmateriaal.

Een regiebreker is uitsluitend een dienstverlener. Hij breekt het puin en wordt geen eigenaar van het granulaat. De regiebreker kan dus het materiaal ongecertificeerd afzetten. Het is dan aan de opdrachtgever/eigenaar om bewijsmiddelen (in de zin van het Bouwstoffenbesluit) te leveren bij die partij. Indien het granulaat ter plaatse wordt toegepast is het overleggen van (een kopie) van het certificaat gewenst en moeten er daarnaast weegbonnen aanwezig zijn van het bedrijf dat verantwoordelijk is voor het geleverde granulaat. Op de weegbon dient een verwijzing te staan naar het certificaat en een aantal verplichte aanduidingen (CE markering, NI Bsb logo of KOMO logo) die op het certificaat zijn vermeld. Ook is het mogelijk dat het granulaat zonder certificaat is geproduceerd. Dan moet de kwaliteit vast worden gesteld aan de hand van partijkeuringen overeenkomstig protocol AP04. Vanaf 1 juli 2007 moeten partijkeuringen worden uitgevoerd overeenkomstig kwalibo. Bewijs van een partijkeuring is een rapport met beschrijving vanaf de monsterneming tot en met analyse, de keuringsresultaten en toetsing. De monsternemingsrapportage en analyserapporten moeten zijn voorzien van het NI-Bsb logo. Partijkeuring

verdient niet de voorkeur, omdat overeenkomstig het Besluit, na het beëindigen van de breekactiviteiten binnen vijf dagen al het granulaat moet zijn afgevoerd. Een dergelijk onderzoek (inclusief uitlogingstest) duurt ten minste 6 weken.

Wie een categorie 1 bouwstof toepast hoeft dit volgens het Bouwstoffenbesluit niet te melden, maar hij dient wel kwaliteitsgegevens voorhanden te hebben waaruit blijkt dat het een categorie 1 bouwstof betreft. Het gaat te ver om in dit factsheet alle criteria te vermelden, maar bij gecertificeerde bedrijven is BRL2506 een nuttig document. Op de site van Stichting bouwkwiteit (www.bouwkwiteit.nl) is een overzicht te vinden van alle certificaathouders en de voor BRL 2506 geaccrediteerde certificatie-instellingen.

De samenstelling van het puin

Bij een sloop is het zinvol om te kijken of er selectief wordt gesloopt en of de materialen gescheiden worden opgeslagen en afgevoerd. De kwaliteit van het te breken materiaal is bepalend voor de kwaliteit van het eindproduct. De BRL geeft voorschriften voor de acceptatie van puin:

1. Onderstaande materialen mogen niet zichtbaar aanwezig zijn:
 - o gips;
 - o dakbedekkingsmaterialen (mastiek, dakgrind etc.);
 - o verontreinigingen met roet (hierin kunnen PAK's zitten, denk aan schoorsteenkanalen);
 - o teerhoudend asfalt (let ook op teerlaag fundering bij wegebouwkundig puin);
 - o asbest;
 - o huisvuil;
 - o klein gevaarlijke afval (TL.-buizen, armaturen, rookmelders etc.);
 - o residu bouw- en sloopafval (hout, kunststof etc.).

2. Bij geen of beperkte scheiding heeft dit gevolgen voor de kwaliteit van het eindproduct. Van asbest bijvoorbeeld mag ten hoogste 100 mg/kg in het eindproduct aanwezig zijn, onder voorwaarde dat al het mogelijke is gedaan om het helemaal niet in het ingangsmateriaal te hebben. Als er in het ingangsmateriaal asbest wordt aangetroffen dient de partij als asbestverdacht te worden beschouwd en als zodanig te worden behandeld. Dit betekent: onder asbestcondities de partij asbestvrij maken of de gehele partij afvoeren naar een BRL5050 (SBC530) bedrijf. Ook moet onderzocht worden welke procedures gevolgd zijn bij het inventariseren en verwijderen van asbest in het gesloopte gebouw.

3. Bij het slopen moet voldoende zorg in acht worden genomen dat er niet teveel grond met het puin wordt meegeschept, bijvoorbeeld bij het slopen van kelders. In het acceptatiereglement staat hoeveel zand er maximaal mee de breker in mag.

Onvoldoende kwaliteit van het puin

Bij kwaliteitsproblemen bij gecertificeerde bedrijven (partijen) is het zaak om een klacht bij de certificerende instelling in te dienen. Deze dient daarop een onderzoek in te stellen. Ook voor niet gecertificeerde bedrijven (partijen) geldt dat er moet worden voldaan aan de publiekrechtelijke kwaliteitseisen (met name Bouwstoffenbesluit / Besluit Bodemkwaliteit, CE markering). Op grond van het Besluit Bodemkwaliteit zijn behalve eigenaren ook andere actoren in de keten aan te pakken. Na het indienen van de klacht zijn er nog twee mogelijkheden: melden bij degene die het granulaat wil toepassen (wie dat is, is via de afleverbon na te gaan) of verzoeken om het afval af te voeren naar een sorteerbedrijf.

Bijlage 2 Voorbeeldbrief

Geachte heer XXXX

Hierbij bevestigen wij de ontvangst op 11 januari 2007 van uw melding op grond van het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval, voor het breken van in totaal 10.000 ton gemengd puin. U bent voornemens om deze activiteit uit te voeren aan de Glaslaan 2 te Eindhoven, nabij voormalig gebouw SFK. Deze activiteiten zullen worden uitgevoerd vanaf 1 februari 2007, gedurende ten hoogste drie maanden.

Volledigheidshalve wijzen wij u op artikel 4, lid 1 van het Besluit mobiel breken bouw- en sloopafval. Hierin wordt vermeld dat degene die het voornemen heeft om met een mobiele puinbreker bouw- en sloopafval te bewerken, burgemeester en wethouders hiervan ten minste 15 werkdagen vóór de voorgenomen aanvang in kennis dient te stellen.

We verzoeken u om, vóór aanvang van het project, de volgende gegevens aan ons toe te zenden;

- kopieën van een geldig certificaat ingevolge de BRL2506;
- het ingevulde project acceptatie formulier.

Overige informatie

Hoewel we er vanuit gaan dat u het Besluit mobiel breken bouw en sloopafval, inclusief de daarbij behorende bijlage zult naleven, wijzen we u erop dat het besluit en de daarbij behorende voorschriften moeten worden nageleefd.

Daarbij wijzen wij u, hoewel deze lijst uiteraard niet limitatief is, op de volgende speerpunten:

- het voldoen aan de meldingsplicht;
- de inachtneming van de gestelde termijn van maximaal 3 maanden;
- verbod op de aanvoer van puin van buiten de locatie;
- geluid-, trilling- voorschriften;
- het aanwezig en in werking hebben van een doelmatige sproei- installatie;
- bedrijfstijden (geen activiteiten tussen 19:00 en 7:00 uur, zater- zon- en feestdagen);
- meet- en registratieverplichtingen;
- kennis van de voorschriften bij de personen welke betrokken zijn bij de breker.

Indien we constateren dat u binnen de gemeente Eindhoven een mobiele breker in werking heeft en daarbij niet aan de genoemde voorwaarden voldoet, zullen we passende bestuursrechtelijke maatregelen treffen.

Dit kan betekenen dat aan u een dwangsom wordt opgelegd voor elke dag dat uw bedrijf niet in werking is conform de voorschriften uit het besluit, of tot het geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van de brekerinstallatie, het verzegelen van de brekerinstallatie, het verzegelen of verwijderen van wat er zich op het sloopterrein bevindt. De kosten van dergelijke maatregelen komen voor uw rekening.

Bovendien kan het Openbaar Ministerie besluiten dat proces-verbaal tegen u wordt opgemaakt. Dit kan leiden tot strafvervolgning.

Een afschrift van deze brief is, ter informatie, verzonden naar de lokale politieafdeling.

Indien u vragen heeft met betrekking tot het bovenstaande, dan kunt u contact opnemen met de heer W. Nellen op bovenvermeld telefoonnummer, of per e-mail via w.nellen@milieudienst.sre.nl.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Eindhoven,
namens dezen,

XXXX
afdelingsmanager

Een afschrift van deze brief is gezonden naar:

- Politie Brabant Zuid-Oost, Regionaal Milieuteam, t.a.v. de heer A. van de Griend, Postbus 528, 5600 AM Eindhoven;
- De heer F. Emmerik, medewerker Servicepunt Handhaving Brabant Zuidoost Zuid;